

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 33/2011

Μεταξύ:

HILLSIDE PRESS A.E., ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αιτητών

v.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Ανδρέας Χριστοφή, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Νίκος Πιπτοκοπίτης, Μέλος
Ιωσήφ Ιωσηφίδης, Μέλος
Κυριάκος Συρίμης, Μέλος

Αιτητές:

HILLSIDE PRESS A.E., ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Ανδρέα Σοφοκλέους, Δικηγόρο
2. Δέσποινα Σοφοκλέους, Δικηγόρο

Αναθέτουσα Αρχή:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Ηλία Μαρκάτζη, Πρόεδρο Συμβουλίου Προσφορών
2. Παναγιώτη Ιωαννίδη, Συντονιστή Συμβάσεων
3. Στέλλα Θεοχάρους, Επιθεωρήτρια Αγγλικών
4. Κούλα Παπαδοπούλου, Επιθεωρήτρια Αγγλικών
5. Παναγιώτη Μαύρο, Επιθεωρητή Αγγλικών
6. Μαρία Ιακωβίδου, Βοηθό Διευθύντρια

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 21 Σεπτεμβρίου, 2011

ΑΠΟΦΑΣΗ

A. Με την παρούσα Προσφυγή υπ' αριθμό 33/2011 η εταιρεία *HILLSIDE PRESS A.E. ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ* (στο εξής «οι Αιτητές») στρέφεται κατά της απόφασης του *ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ* (στο εξής Αναθέτουσα Αρχή ή Α.Α.) να κατακυρώσει το Διαγωνισμό με αρ. ΜΕΠ 05-11 και τίτλο «*Επιλογή και Προμήθεια Σχολικών Βιβλίων Αγγλικής Γλώσσας*», σε άλλους προσφοροδότες. Συγκεκριμένα η παρούσα Προσφυγή στρέφεται εναντίον της κατακύρωσης αναφορικά με τη Σειρά Α': *English Course Books for Gymnasium – Class A', B', C',.*

B. ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 28.1.2011 με ανάρτηση στην ιστοσελίδα www.eprocurement.gov.cy και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 4.2.2011.

2. Ακολουθήθηκε η ανοικτή διαδικασία και σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού κριτήριο ανάθεσης ήταν η πλέον οικονομικά συμφέρουσα προσφορά, με τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 11.3.2011.

3. Η Επιτροπή Αξιολόγησης (ΕΑ), σε συνεδρία της ημερ. 3.6.2011, αφού αξιολόγησε τις προσφορές απέστειλε την Έκθεση της προς το Συμβούλιο Προσφορών (ΣΠ). Το Συμβούλιο Προσφορών σε συνεδρία του ημερ. 14.6.2011 υιοθέτησε την εισήγηση της Ε.Α. για άνοιγμα των οικονομικών φακέλων των προκριθέντων προσφορών.

4. Στις 20.6.2011 η ΕΑ υπέβαλε έκθεση στο ΣΠ με εισήγηση όπως κατακυρωθούν 11 σειρές βιβλίων σε συγκεκριμένους προσφοροδότες και οι υπόλοιπες 4 να ακυρωθούν. Το Σ.Π. σε συνεδρίασή του στις 22.6.2011 υιοθέτησε τις εισηγήσεις της Ε.Α. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς ενημερώθηκαν για την εν λόγω απόφαση στις 23.6.2011.

5. Οι Αιτητές καταχώρησαν την παρούσα Προσφυγή στις 8.7.2011 προσβάλλοντας την απόφαση της Α.Α. αναφορικά με την κατακύρωση της σειράς Α'. Η Α.Α.Π. με απόφασή της ημερ. 13.7.2011 δεν χορήγησε προσωρινά μέτρα που να αναστέλλουν τη διαδικασία υπογραφής της σύμβασης.

Γ. ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ

Τόσο δια της γραπτής τους αγόρευσης όσο και προφορικά κατά την ενώπιον μας διαδικασία οι Αιτητές ζήτησαν την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης της Α.Α. προσβάλλοντας τους εξής νομικούς και πραγματικούς λόγους:

1. Ο Διαγωνισμός είναι άκυρος επειδή τα κριτήρια αξιολόγησης και οι όροι του Διαγωνισμού δεν έχουν διατυπωθεί στα ελληνικά και συνεπώς παραβιάστηκε το Άρθρο 3 του Συντάγματος. Σχετικά ανέφεραν τις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις υποθέσεις *Α.Κ.Χατζηγιάννου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω του Κεντρικού Συμβουλίου*, Αρ. 113/2000, ημερ. 17.6.2002, και *P.Georgiou (Catering) Ltd ν. Δημοκρατίας (1997)* 3 Α.Α.Δ. 221, 229 στην οποία ο Δικαστής σχολίασε ότι οι όροι των εγγράφων του διαγωνισμού είναι ανεπίτρεπτα διατυπωμένοι στην αγγλική. Περαιτέρω μας παρέπεμψαν και στην υπόθεση *Ντίνος Κρητιώτης και Υιός Λτδ ν. Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου*, Υπ. Αρ. 700/98 ημερ. 6.3.2000 όπου το Δικαστήριο σημείωσε ότι η προκήρυξη προσφορών στα αγγλικά συνιστά ενέργεια που από μόνη της αποτελεί και λόγο ακύρωσης.

2. Οι Αιτητές περαιτέρω ισχυρίσθηκαν ότι υπέβαλαν την πλέον οικονομικά συμφέρουσα προσφορά αφού υπέβαλαν προσφορά για το ποσό των €798.660 έναντι του ποσού των €1.662.520 της προσφοράς της επιτυχούσας. Περαιτέρω υποστήριξαν ότι, αδικήθηκαν στο κριτήριο 10 περί τετράχρωμης εκτύπωσης, γιατί ενώ πληρούσαν το συγκεκριμένο αυτό κριτήριο η Επιτροπή Αξιολόγησης τους βαθμολόγησε με 78.12/100 ενώ την επιτυχούσα, που δεν το πληρούσε, τη βαθμολόγησε με 99.60/100.

3. Περαιτέρω οι Αιτητές υποστήριξαν ότι η Α.Α. δεν συμπεριέλαβε στους όρους του Διαγωνισμού τις απαραίτητες πρόνοιες ή και διάφορα μεταβλητά κριτήρια που αν λαμβάνονταν υπόψη τότε η προσφορά τους θα ήταν η πλέον οικονομικά συμφέρουσα.
4. Οι όροι της προσφοράς είναι γενικοί και αόριστοι ή/και ασαφείς ή/και ελλιπείς, γιατί δεν προσδιορίζονται τα τεχνικά στοιχεία του βιβλίου τα οποία διαμορφώνουν το κόστος. Ασάφεια, υποστήριξαν, σημειώνεται και στο κριτήριο 8 σε σχέση με τον ορισμό του «software» ο οποίος δεν καθορίζεται περιπλέκοντας τα πράγματα.
5. Η απόφαση της Α.Α. δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη. Η Α.Α. σημείωνε √ δίπλα σε κάθε κριτήριο χωρίς αιτιολογία ή και χωρίς να αναγράψει τους λόγους με βάση τους οποίους θεώρησε ότι το κριτήριο επληρούτο. Για την επιτυχούσα σημείωσε σε όλα τα κριτήρια √ χωρίς λόγους, ενώ στο τέλος σημείωσε το σχόλιο «εξαιρετική» με βαθμό 98/100 χωρίς αιτιολογία.
6. Η Α.Α. δεν διεξήγαγε επαρκή έρευνα με αποτέλεσμα να στηριχθεί σε στοιχεία κρίσης που δεν ήταν στους όρους της προσφοράς ή δεν λήφθηκαν υπόψη ουσιώδη στοιχεία.
7. Δεν τηρήθηκαν οι αρχές της διαφάνειας που προέβλεπε ο Νόμος.
8. Υπάρχει εσφαλμένη αξιολόγηση της προσφοράς αφού δεν έχε ληφθεί υπόψη η ποιότητα, ως επίσης και τεχνικά πλεονεκτήματα, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά της προσφοράς της Αιτήτριας.
9. Η απόφαση της Α.Α. να αναθέσει τη σύμβαση στην επιτυχούσα, πλήττει το δημόσιο συμφέρον, καθότι η προσφορά της είναι κατά περίπου €893.910 ακριβότερη από αυτήν της Αιτήτριας (χωρίς να περιλαμβάνεται το κόστος μεταφοράς και ο Φ.Π.Α.).
10. Η απόφαση της Α.Α. είναι αναιτιολόγητη, γενική και αόριστη ή ασαφής καθότι δεν επεξηγεί τους λόγους για τους οποίους η Αιτήτρια δεν ήταν επιτυχής στην προσφορά.

11. Η Α.Α. ενήργησε υπό πλάνη για τα πραγματικά γεγονότα και προϋποθέσεις του διαγωνισμού.

12. Παραβιάζει τις διατάξεις του Περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου του 2010 και των σχετικών Κανονισμών.

13. Η Αιτήτρια δεν αντιμετωπίστηκε με ίσο μέτρο, καθώς πρότεινε καλύτερη ή την πλέον οικονομικά συμφέρουσα προσφορά, η οποία πληροί τις απαιτήσεις και τους επιδιωκόμενους σκοπούς του Διαγωνισμού.

Καταλήγοντας εισηγήθηκαν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί.

Δ. ΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Απαντώντας η Α.Α. αντέκρουσε τις θέσεις των Αιτητών προβάλλοντας τα ακόλουθα:

1. Ο Διαγωνισμός είχε διατυπωθεί στα ελληνικά, εκτός από τον δισέλιδο πίνακα των δώδεκα Κριτηρίων αξιολόγησης. Τα κριτήρια αυτά είναι καθιερωμένα ευρέως στην Ε.Ε. Προτιμήθηκε να διατυπωθούν στα αγγλικά, για να αποφευχθούν τυχόν μεταφραστικά λάθη από τα αγγλικά στα ελληνικά. Άλλωστε, υποστήριξαν, οι φράσεις είναι κατανοητές και από τους Αιτητές αφού ως εταιρεία πώλησης αγγλικών βιβλίων δεν έχει πρόβλημα στην αγγλική.

2. Για την Α.Α. αυτό που έχει βάρος στην αξιολόγηση είναι το επίπεδο και περιεχόμενο του βιβλίου, όπου υστέρησαν οι Αιτητές, και όχι οι λεπτομέρειες όπως πάχος, χρώμα κ.ά.

3. Η Α.Α. ανέφερε ότι στους όρους του Διαγωνισμού υπήρχαν οι απαραίτητες πρόνοιες και τα κριτήρια για αξιολόγηση μιας προσφοράς ως της «*πλέον οικονομικά συμφέρουσας*».

4. Επιπλέον, η Α.Α. ανέφερε ότι οι όροι της προσφοράς ήταν σαφείς και πλήρεις.

5. Η απόφαση της Α.Α. ήταν επαρκώς αιτιολογημένη γιατί σημείωνε √ δίπλα σε κάθε κριτήριο όπου ο κάθε προσφοροδότης το πληρούσε ενώ έγραφε σχόλια δίπλα όπου το κριτήριο δεν επληρούτο ικανοποιητικά. Το ίδιο ίσχυσε για τους Αιτητές και για την επιτυχούσα.

6. Η Α.Α. διεξήγαγε επαρκή έρευνα ως προς τα ποιοτικά στοιχεία των βιβλίων, και στηρίχθηκε σε απόψεις Καθηγητών των Σχολείων και του Πανεπιστημίου Κύπρου. Εξάλλου τα μέλη της Ε.Α. ήτο πλήρως καταρτισμένα αναφορικά με το αντικείμενο του διαγωνισμού.

Ε. Αφού ακούσαμε τις θέσεις των δυο πλευρών και κατόπιν ενδελεχούς μελέτης των σχετικών στοιχείων του Διοικητικού Φακέλου της υπόθεσης καταλήγουμε στα ακόλουθα:

Είμαστε υποχρεωμένοι να σημειώσουμε αρχικά την ενασχόληση της Αιτήτριας, σε αυτό το στάδιο, με τους όρους του Διαγωνισμού. Επέμειναν οι ευπαιδευτοι συνήγοροι των Αιτητών κατά βάση στον ισχυρισμό τους για αντισυνταγματικότητα, λόγω της μη αναγραφής των κριτηρίων του διαγωνισμού στην ελληνική γλώσσα και σε σημειωθείσες από τους ίδιους ασάφειες και παραλείψεις αναφορικά με την περιγραφή των κριτηρίων που κατ' ισχυρισμό τους οδήγησαν σε κατά 30% υπερεκτίμηση της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης.

Έχουμε κατ' επανάληψη σημειώσει στις αποφάσεις μας την πάγια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου επί του θέματος αυτού. Δεν είναι επιτρεπτό για την Αιτήτρια να επιδοκιμάζει τη διαδικασία με την οποία νομιμοποιήθηκε η συμμετοχή της στο διαγωνισμό και ταυτόχρονα να αποδοκιμάζει σε σχέση με τη νομιμοποίηση άλλου προσφοροδότη (*I and A Electrical Services Ltd v. Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου [1996] 3 ΑΑΔ 975, Ανδρέας Ηρακλέους Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις Λτδ v. Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου [1996] 3 ΑΑΔ 2884*). Ειδικά δεν επιτρέπεται στον αποτυχόντα προσφοροδότη να ισχυριστεί εκ των υστέρων ότι τα έγγραφα της προσφοράς δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις του Νόμου ή του Συντάγματος και ότι για το λόγο αυτό θα πρέπει να ακυρωθεί η διαδικασία (*J & A Rossides Interior Design v. Δημοκρατίας, Υπόθεση αρ.*

180/2000 ημερ. 13.12.2001, Global Communications Ltd v. Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, Υπόθεση αρ. 513/2003 ημερ. 22.10.2004 κ.α.).

Άλλωστε με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο είναι νοητή η προσβολή εκ μέρους των ενδιαφερομένων φορέων των πράξεων ή αποφάσεων των Α.Α. που περιέχονται στην προκήρυξη ή στα έγγραφα του διαγωνισμού ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο σχετικό με τη διαδικασία του διαγωνισμού εντός ανατρεπτικής προθεσμίας 10 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της πράξης ή της απόφασης. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 25(2)(γ) του Ν. 104(Ι)/2010 η Α.Α.Π. κέκτηται αρμοδιότητας όπως επιληφθεί προσφυγών στρεφόμενων κατά των όρων του Διαγωνισμού, της προκήρυξης ή άλλων εγγράφων σχετικών με τα έγγραφα του Διαγωνισμού ένεκα παραβάσεως ισχύοντος Δικαίου, πριν την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών.

Συμπληρωματικά, αναφέρουμε ότι παρά τους ισχυρισμούς για «κακή ποιότητα των όρων του Διαγωνισμού» που προβλήθηκαν, εντούτοις αναφορικά με αυτούς δεν χρησιμοποιήθηκε από τους Αιτητές η δυνατότητα επιζήτησης διευκρινίσεων που ρητά προβλέπετο στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Τέλος, όσον αφορά αυτό το ζήτημα δεν μπορούμε παρά να σημειώσουμε ότι οι υποθέσεις στις οποίες μας παρέπεμψαν οι Αιτητές δεν σημειώνουν την έκταση της ομοιότητας με την παρούσα, που ακόμη και απουσιάζοντων των πιο πάνω θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε υπαγωγή της παρούσας στις αρχές που διακηρύσσουν (ratio).

Αναφορικά δε με τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι υπέβαλαν τη φθηνότερη προσφορά σημειώνουμε πως στον παρόντα διαγωνισμό κριτήριο ανάθεσης αποτελεί η πλέον οικονομικά συμφέρουσα προσφορά και όχι η χαμηλότερη τιμή. Η τελευταία αξιολογείται σε ποσοστό 30% επί του συνόλου της προσφοράς τους πράγμα που κατέστησε υπό τις δεδομένες συνθήκες την προσφορά των Αιτητών, καίτοι φθηνότερη, όχι την πλέον οικονομικά συμφέρουσα.

Αναφορικά με την αξιολόγηση επί του κριτηρίου 10, με βαθμό 78.12/100 για τους Αιτητές και με 99.60/100 για την επιτυχούσα, σημειώνουμε ότι το εν λόγω κριτήριο δεν εξειδικεύει και δεν απαιτεί, όπως κακώς αναφέρουν οι Αιτητές, τετράχρωμη εκτύπωση. Αναφέρει δε αυτολεξεί τα εξής:

«Pictures, drawings, graphs and colours are of great importance».

Η αξιολόγηση δε επί τεχνικών θεμάτων ανήκει στην κρίση της Διοίκησης η οποία ως ο καλύτερος γνώστης των αναγκών της καθίσταται ανέλεγκτος με εξαίρεση ειδικά καθορισμένους λόγους που δεν παρατηρούμε να επισυμβαίνουν στην παρούσα, γεγονός που καθιστά την επέμβαση μας ανεπίτρεπτη.

Επέστησαν περαιτέρω οι Αιτητές την προσοχή μας σε ισχυρισμούς περί ανατιολόγητου της απόφασης της Α.Α. καθότι η Α.Α. σημείωνε √ δίπλα σε κάθε κριτήριο χωρίς αιτιολογία ή και χωρίς να αναγράψει τους λόγους με βάση τους οποίους θεώρησε ότι το κριτήριο επληρούτο, ενώ για την επιτυχούσα σημείωσε σε όλα τα κριτήρια √ χωρίς αιτιολογία και στο τέλος σημείωσε το σχόλιο «εξαιρετική» με βαθμό 98/100.

Παρατηρούμε ότι ούτε και αυτός ο ισχυρισμός της Αιτήτριας ευσταθεί. Στο Παράρτημα Ι της Έκθεσης Αξιολόγησης στον αναλυτικό πίνακα αξιολόγησης που αφορά την Αιτήτρια εμφανίζεται πέραν της βαθμολόγησης και η αναγραφή παρατηρήσεων εκεί όπου η πλήρωση των τεθέντων κριτηρίων υστερεί σε ποιότητα. Στην περίπτωση πλήρους κάλυψης η βαθμολόγηση έγινε με βάση τα μετρήσιμα κριτήρια αξιολόγησης του διαγωνισμού και συνεπώς περαιτέρω επεξηγήσεις θα καθίσταντο περιττές. Υπάρχουν κατά την άποψή μας όλα εκείνα τα στοιχεία που καθιστούν την παρούσα αιτιολογία δέουσα και δεκτική δικαστικού ελέγχου.

Όλοι οι άλλοι λόγοι που προέβαλαν οι Αιτητές τόσο με το έντυπο της προσφυγής τους όσο και με τη γραπτή τους αγόρευση δεν προωθήθηκαν κατά το στάδιο της

ακροαματικής διαδικασίας παραμένοντας τοιουτοτρόπως ασήρικοί και έκθετοι σε απόρριψη.

Μετά τα ευρήματά μας αυτά αποφασίζουμε ομόφωνα ότι η Προσφυγή αρ. 33/2011 απορρίπτεται και η προσβαλλομένη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα επί της διαδικασίας.